

פקודת מסירה Delivery Order

פקודת המסירה היא מסמך המקנה למחזיק בו זכות לקבלת לידי את המטען או המכולה המפורטים בפקודה.
זהו מסמך משפטי, בר הסבה. לכן, בדרך כלל סוכן מכס שמחזיק בפקודת מסירה קיבל אותה לאחר שהוסבה לו מסוכן אניה או ממשלח.
שחרור מטען מהנמל אפשרי רק לאחר שהמכס אישר את פקודת המסירה, נתן התרה למטען, ונתקבלה גם התרת חת"ד מהנמל (כל האגרות והתשלומים שולמו לנמל).
פקודת המסירה נשלחת במסר מסוכן מכס או ממשלח לנמל ולמכס. הפקודה חתומה בחתימה אלקטרונית ע"י סוכן האניה המסב את הפקודה למשלח או לסוכן מכס.

הפקת פקודת מסירה על ידי סוכן אניה

סוכן האניה בחו"ל מפיק את שטרי המטען המקוריים, ומעבירים למורשה לטפל במטען.
על סמך שטר המטען מפיק סוכן האניה פקודת מסירה המעבירה בעלות על המטען למשלח או לסוכן המכס הרשום על שטר המטען (Master Bill of Lading) כמי שמורשה מטעם היבואן לטפל עבורו בהעברה ושחרור המטען מהנמל. בכך קנה את הזכות לקבל את המטען לידי.

פקודת מסירה למטענים במכולת DOOR (מסירה ישירה)

לעתים המטענים בתוך מכולת DOOR שייכים למספר יצואנים ומיועדים למקבל יחיד. יופקו מספר שטרי מטען וייוחסו להם סידוריים שונים במצוה.
מאחר ומערכת המטענים קולטת את המצהרים אזי הנתונים על המטענים שבמכולה ייקלטו כמות שהם אך סימונם בסוג טיפול מתאים ימנע הופעתם בדיווחים שבהם הם לא אמורים להיכלל.
סוג טיפול זה נקרא בלעז See Bill OF Lading כיון שיש יצואן ראשי שאליו יופנו היצואנים האחרים והוא ימכיל את המטענים של האחרים באותה המכולה.
למטענים אחרים מופקים שטרי מטען ללא פירוט כספי ובהן נאמר שיש לפנות לשטר המטען הראשי ומכאן נגזר השם See Bill OF Lading.
למרות שמדובר בשטרי מטען שונים הלקוח יבקש מסוכן האנייה לאחד את העסקאות לעסקה אחת (לפני או אחרי הגשת המצוה). המכס יוכל לוודא שההתרה תינתן רק לאחר שנבדקו הפרטים של כל המטענים שנכללו באותה מכולה.
לאחר שהעסקאות אוחדו לעסקה אחת, לנמל תוגש פקודת מסירה אחת עם מזהה עסקה אחד שמייצג את העסקה המאוחדת. יוגש רשימון אחד שיתייחס לכל העסקאות שאוחדו והמכולה תעזוב את הנמל עם תעודת שער אחת.

פקודת מסירה במטען לפיצול (משלח בינלאומי)

מטען מאוגד שמדווח על שטר מטען אחד השייך למשלח בינלאומי ומיועד למספר יבואנים שונים. במקרים של טיפול במכולה שבה כמה עסקאות השייכות ללקוחות שונים, ובמקרה של איחוד או פיצול עסקאות, על המשלח לשדר למכס תת מצוה.

המכס מקבל פקודת מסירה אחת מסוכן האנייה הכוללת את כל העסקה, ויטפל במסר תת מצהר רק לאחר שתתקבל במכס פקודת מסירה בה מצויין כי המשלח מוסמך לטפל בעסקה. אם סוכן האנייה לא שדר פקודת המסירה כזו למכס, אישור מסר תת מצהר ששלח המשלח יתעכב. לאחר הבדיקה, המכס מעביר את פקודת המסירה המאושרת למשלח ולנמל. לאחר מכן יפיק המשלח פקודות מסירה "משניות" וימסרן לבעלי המטענים או לסוכני מכס מטעמם שיטפלו בשחרור המטענים שהיו במכולה. לכל שרשרת פקודות המסירה נדרש אישור המכס.

פקודת מסירה בשטעון

תהליך השטעון כולל פריקת מטען/מכולה בנמל כאשר היעד הסופי שלו/ה הוא נמל אחר בחו"ל, כלומר המטען יוטען לאחר פריקתו על אנייה אחרת היוצאת מהנמל ליעד הסופי. ישנם מקרים שבהם סוכן האנייה האחראי לפריקת המכולה מהאנייה הראשונה מעביר אותה לסוכן אנייה אחר שמטפל בטעינתה על אנייה שבטיפולו. במקרה כזה סוכן האנייה הראשון יפיק פקודת מסירה וימסור אותה לסוכן המכס המטפל בהליך עד לטעינת המכולה על אניית היצוא.

העברת העסקה ממשלח לסוכן מכס

על סמך שטר מטען פנימי/משני (House Bill of Lading) שמופק ע"י משלח, מקבל סוכן המכס את פקודת המסירה לידיו כאשר היא מוסבת. ההסבה נעשית בהוראה: נא למסור את הטובין המפורטים לעיל ל... וחתימה ליד ההוראה. הפקודה המוסבת משודרת למכס על ידי המשלח. עם אישור פקודת המסירה על ידי המכס, יכול סוכן המכס לשדר רשימון למכס ולהתחיל בהליך שחרור המכולה מהנמל.

תיקון או ביטול פקודת מסירה

מאחר ולא ניתן לתקן פקודת מסירה, כל תיקון בנתוני הפקודה דורש את ביטולה והפקת פקודה חדשה.

לאחר שכבר הוגש רשימון למכס אין אפשרות לתקן את פקודת המסירה. ביטול רשימון הוא פעולה כבדה מאד ולכן לקוחות בדרך כלל לא מבקשים בטול כזה.

במקרים בהם יוגש רשימון לאחר ביטול פקודת מסירה, תתקבל הודעה לפנות לממונה תש"ר. ממונה תש"ר יתקן/יבטל הרשימון.

העברת העסקה לאתר אחסון

עם קבלת פקודת המסירה במכס, המכס מעביר לתסק-ים:

1. פקודת מסירה מאושרת (SendMN_MSG1200_DeliveryOrder_Message_Out)

2. פקודת מסירה חתומה (ForwardSignedDeliveryOrder_Out)

עם קבלת שתי הפקודות מתבצעת השוואה בין שתי הפקודות, כאשר יש התאמה נשלחת פקודת המסירה (SendMN_MSG1200_DeliveryOrder_Message_In) לאתר האחסון.